

Oulaisten kaupunki

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2020–2024

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	3
2 SUUNNITELMAN TARKOITUS JA VALMISTELU	4
3 LASTEN JA NUORTEN KASVUOLOT JA HYVINVOINTI	5
3.1 Väestö	5
3.2 Työllisyys ja toimeentulo	5
3.3 Kouluterveyskyselyn tulokset	5
3.3.1 Kouluterveyshuollon kysely peruskouluikäiset	5
3.3.2 Kouluterveyshuollon kysely 2017 8-9 luokat, lukio ja ammattioppilaitokset	6
3.4 Infra ja yhdyskuntasuunnittelu	6
4 LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PERUSPALVELUT	6
4.1 Neuvolapalvelut	6
4.2 Varhaiskasvatus	7
4.3 Esi- ja perusopetus	8
4.4 Oppilashuolto	9
4.4.1 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki oppilashuoltoa määrittämässä	9
4.4.2 Monialainen oppilashuollon yhteistyö	9
4.4.3 Oppilashuoltopalvelujen saatavuus ja niistä tiedottaminen	10
4.4.4 Oulaisten oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet	10
4.4.5 Käytävissä olevat opiskelijahuoltopalvelut	10
4.4.6 Oppimisen tuki	10
4.4.7 Avustajapalvelut	11
4.5 Kouluterveydenhuolto	11
4.6 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	11
5 VAPAA-AIKA	11
5.1 Liikunta- ja nuorisopalvelut	12
5.2 Kirjasto ja kulttuuripalvelut	12
5.3 Jelppeerikko, nuorten aktivointipalvelu	13
5.4 Seurakunta ja yhdistykset	17
6 MUUT LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN TUKIPALVELUT	17
6.1 Perheneuvola	17
6.2 Puheterapia	17
6.3 Toimintaterapia	18
6.4 Lapsiperheiden kotipalvelu	18
6.5 Psykiatriset palvelut	18
6.6 Päihdehoito	19
7 LAPSIPERHEIDEN SOSIAALITYÖ JA LASTENSUOJELU	19
7.1 Ennaltaehkäisevä lastensuojelu	20
7.2 Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu	20
8 VISIO	21
8.1 Tavoitteet ja toimenpiteet	22
9 SEURANTA JA ARVIOINTI	23

1 JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tehtävä. Se on tietoista voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Käytännössä kyse on tehtävistä, joiden tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ja syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen.

Näitä tehtäviä toteutetaan kunnan kaikilla toimialoilla. Edistämällä hyvinvointia parannetaan kuntalaisten elämänlaatua, lisätään työllisyyttä ja tuottavuutta ja hillitään sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on yksi niistä suunnitelmista, joilla johdetaan, ohjataan ja seurataan hyvinvointia edistävää työtä. Suunnitelman avulla pyritään varmistamaan lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvän toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys sekä yhteistyö eri toimijoiden välillä. Muut lasten, nuorten ja perheiden palveluja ohjaavat lakisääteiset ja suositusten mukaiset suunnitelmat ovat osa hyvinvointisuunnitelmaa.

Hyvinvointisuunnitelmassa luodaan kuva Oulaisten kaupungin toteuttamasta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointipolitiikasta sekä lapsille, nuorille ja perheille tarjottavien palveluiden sisällöstä ja painotuksista, palvelujen toimivuudesta, vastaavuudesta, riittävydestä ja resursseista suhteessa palvelutarpeeseen.

Suunnitelma on laaja-alainen ja koskee kaikkia hallintokuntia lasten ja nuorten kasvuolojen, hyvinvoinnin edistämisen ja epäkohtien ehkäisemiseksi. Suunnitelma antaa linjaukset vanhemmuuden tukemiseen sekä lasten ja nuorten palveluiden järjestämiseen mukaan lukien lastensuojelupalvelut.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä kunnassa on laaja lakisääteinen pohja. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Terveydenhuoltolain (1326/2010) luvussa 2 mää-

ritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Lastensuojelulain 12§:n mukaan hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää tiedot:

1. lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
2. lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
3. lastensuojelun tarpeesta kunnassa
4. lastensuojeluun varattavista voimavaroista
5. lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä
6. yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä
7. suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Myös Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 9 § edellyttää lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamista ja edistämistä. Kunnallisten viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä. Palveluja annettaessa ja niitä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota lasten ja nuorten tarpeisiin ja toivomuksiin.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 12 §:n mukaan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattava:

1. opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet;
2. arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta;

3. toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhoitoa ja opiskelijoiden varhais- ta tukea;
4. tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhoillon laa- dunarvioinnista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kun- nassa edellyttää yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Käytännössä yhteistyötä tulee tehdä kuntaorganisaation sisällä eri toimialojen vä- lillä. Työn laaja-alaisuuden vuoksi yhteistyötä tarvitaan myös kunnan ja alueen muiden toi- mijoiden kanssa. Näitä ovat esimerkiksi jär- jestöt, seurakunnat, yritykset sekä alueelliset toimijat kuten oppilaitokset, sairaanhoitopiir- rit, osaamiskeskukset ja maakuntaliitot.

Hyvinvointisuunnitelman runko muodostuu lasten ja nuorten palvelujen keskeisistä peri- aatteista, linjauksista sekä asiakirjoista, jois- sa määritellään lasten ja nuorten palvelujen tavoitteet ja sisällöt. Lapsiperheiden, lasten ja nuorten palvelutarpeet ja kehittämiskoht- eet tulee olla yhteneväiset valtuuston hy- väksymään laajaan hyvinvointikertomuksen kanssa ja noudattaa kuntastrategian asetta- mia linjauksia.

Lain mukaan kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelman sekä seuraa ja arvioi sen toteu- tumista vähintään kerran valtuustokauden aikana. Valtuuston tulee ottaa suunnitelman toteuttaminen huomioon kunkin vuoden ta- lous- ja toimintasuunnitelmassa. Suunnitel- ma ohjaa konkreettisesti kunnan hyvinvoin- ti- ja lastensuojelupolitiikkaa. Suunnitelmien avulla valtio myös seuraa lasten ja nuorten hyvinvointityötä ja lastensuojelun toteutta- mista kunnissa.

Kaupungin valtuusto, hyväksyessään tämän suunnitelman linjaa, miten alueen lasten, lap- siperheiden ja nuorten hyvinvointia tuetaan ja vahvistetaan. Suunnitelma on kaikkia kun- nallisia toimijoita ohjaava ja sitova asiakirja, jonka toteutumiseen kaikki toimijat ovat vel- vollisia osallistumaan.

Kunnan toiminta- ja päätöksenteko-organi- saatiossa määritellään pysyvät rakenteet, yhteistyöelimet ja foorumit, joissa lasten, nuorten ja perheiden asioita tarkastellaan kokonaisuutena.

Jatkossa lasten- ja nuorten hyvinvointisuun- nitelman päivittää HYTE- työryhmä, joka vie asian kaupunginhallituksen kautta kaupun- ginvaltuuston hyväksyttäväksi.

2 SUUNNITELMAN TARKOITUS JA VALMISTELU

Tämän lasten ja nuorten hyvinvointisuunni- telman tavoitteena on ohjata, johtaa ja kehit- tää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi- työtä Oulaisten kaupungissa.

Suunnitelma on valmisteltu HYTE työryh- mässä, jonka jäseniä ovat:

Ari Sarpola, sivistys- ja kulttuurijohtaja
Päivi Rautio, perusturvajohtaja
Markku Ketonen, tekninen johtaja
Irene Enlund, hoitotyönjohtaja
Sanna Mäyrä, liikunta-nuorisotoimen johtaja
Julia Minkkinen, nuorisovaltuuston edustaja
Veikko Kallio, työryhmän jäsen
Anneli Rajaniemi, valtuutettu
Marjut Lehtonen, valtuutettu

Työryhmän työskentely alkoi syksyllä 2019 ja se kokoontui 4 kertaa jolloin työstettiin las- ten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

3 LASTEN JA NUORTEN KASVUOLOT JA HYVINVOINTI

3.1 VÄESTÖ

Oulaisissa väestö vähenee Tilastokeskuksen väestöennusteen 2019 mukaan. Vuonna 2025 asukkaita olisi 6 882, vuonna 2030 asukkaita 6 529 ja vuonna 2040 asukkaiden määrä olisi 5 941. Syntyvyys näyttäisi pysyvän noin 50 lapsen vuosivauhdissa. Oulaisten väkiluku 31.12.2018 on 7 480. Vuonna 2018 Oulaisiin syntyi 56 vauvaa, kyseisen väestöennusteen mukaan vuonna 2018 1-vuotiaita eli 2018-syntyneitä on 63 eli muuttovoittoa on 7 lasta. Oulaisiin syntyi vuonna 2019 56 lasta.

Tilastokeskuksen väestöennusteen 2019 mukaan lasten (14 tai alle) lukumäärän vuonna 2019 1 321 ennustetaan muuttuvan 2025 1 066 (laskua vuodesta 2019 -19%), 2030 906 (-31%) ja 2040 821 (-38%). Nuorten (15-24v) lukumäärä vuonna 2019 821 ja sen ennustetaan olevan vuonna 2025 830 (+1%), 2030 777 (-5%) ja 2040 552 (-33%). Ikä-ihmisten (75+ v) määrä 2019 on 866 ja sen ennustetaan olevan 2025 1 081 (+25%), 2030 1 218 (+41%) ja 2040 1 341 (+55%)

3.2 TYÖLLISYYS JA TOIMEENTULO

Nuorisotyöttömyys on vähentynyt Oulaisissa vuoden 2018 keskimäärin nuoria oli 50 työttömänä (vuonna 2017 50, 2016 69). Oulaisten keskimääräinen työttömyys vuonna 2018 oli 9,8% (2017 10,9%, 2016 12,4%), Pohjois-Pohjanmaalla keskimääräinen työttömyys oli 10,8% (2017 13,2%, 2016 14,7%). Jelpiverkon avulla ja sosiaalityön/työpajatoiminnalla on ollut vaikutusta nuorten aktivointiin työ- ja opiskelumarkkinoilla.

	2017	2018
Perustoimeentulotukea vuoden aikana saaneet kotitaloudet	253	279
Toimeentulotukea lyhytaikaisesti saaneet kotitaloudet vuoden aikana	166	186
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet henkilöt vuoden aikana, % asukkaista	0,7	0,7
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet kotitaloudet vuoden aikana	35	38
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	1,3	1,2
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä	278	318
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	6,3	7,2

3.3 KOULUTERVEYSKYSELYN TULOKSET

3.3.1 Kouluterveyskuoron kysely peruskouluikäiset

		2017	2019
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	miehet	6,8	6,4
	naiset	9,2	6,0
	yhteensä	7,8	6,2
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	miehet	20,2	20,8
	naiset	25,3	28,1
	yhteensä	22,8	24,3

		2017	2019
Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	miehet	33,0	32,4
	naiset	47,2	41,5
	yhteensä	40,1	36,8
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	miehet	93,5	89,5
	naiset	91,3	94,2
	yhteensä	92,5	91,9
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	miehet	78,4	81,2
	naiset	73,0	63,6
	yhteensä	75,7	72,6

3.3.2 Kouluterveyshuollon kysely 2017 8-9 luokat, lukio ja ammatti- oppilaitokset

		2017	2019
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	yhteensä	15,2	7,5
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	yhteensä	9,0	17,6
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	miehet	17,6	
	naiset	21,7	
	yhteensä	20,2	19,0
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	miehet		23,5
	naiset		37,7
	yhteensä	20,8	32,2
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	miehet	15,6	
	naiset	8,5	
	yhteensä	11,0	8,6
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	miehet		
	naiset		
	yhteensä	5,1	4,6
Koulu-uupumus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	miehet		
	naiset		
	yhteensä	7,7	8,8
Koulu-uupumus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	miehet		17,6
	naiset		22,6
	yhteensä	17,9	20,7
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	miehet	36,4	
	naiset	39,0	
	yhteensä	38,0	44,4
Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	miehet	39,4	
	naiset	48,3	
	yhteensä	45,1	39,0
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	miehet		
	naiset		
	yhteensä	17,0	12,2
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	miehet		17,6
	naiset		24,5
	yhteensä	21,8	21,8
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	miehet	69,7	
	naiset	67,2	
	yhteensä	68,1	83,1
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)	miehet		73,5
	naiset		56,6
	yhteensä	67,9	63,2

3.4 INFRA JA YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus velvoittavat alueiden maankäyttöä ja kaavoitusta suunniteltaessa arvioimaan välittömät ja välilliset vaikutukset tarpeellisissa määrin mm. ihmisten elinoloihin ja elinympäristön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Maankäytön suunnitteluun kuuluu aina myös lasten ja nuorten olosuhteiden ja tarpeiden huomioiminen. Arvioinnin tekeminen on mahdollista tehdä myös yhteistyössä osallisten kanssa. Vaikutuksia arvioidaan mm. liikenneturvallisuuden, leikkipaikkojen, pelikenttien, muiden liikuntapaikkojen, koulujen ja puistojen sijoittumisen sekä lasten ympäristöjen ja koulumatkojen osalta.

Yhdyskuntasuunnittelussa ja muussa rakennussuunnittelussa sekä rakentamisessa korostetaan alueiden vahvuuksia, rakennetaan paikallista identiteettiä, tuetaan elinympäristön turvallisuutta ja terveellisyttä sekä lisäävät asukkaiden hyvinvointia. Elinympäristön suunnittelun ja rakentamisen avulla torjutaan alueiden eriytymistä ja edistetään sosiaalista tasa-arvoa myös lasten näkökulmasta.

Rakentamisen jälkeen infran ja kiinteistöjen olosuhteita ja kuntoa seurataan aktiivisesti mm. puistojen ja muiden liikuntapaikkojen välineet tarkistetaan vuosittain.

4 LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PERUSPALVELUT

4.1 NEUVOLAPALVELUT

Terveysneuvontaan kuuluvat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ovat pääasiallisesti ennalta ehkäisevää toimintaa, jonka sisältö ja tavoitteet on tarkasti määritelty Valtioneuvoston asetuksessa neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuor-

ten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (2011). Neuvolatoimintaa säätelevän asetuksen mukaan lastenneuvolassa järjestetään alle kouluikäisille vähintään 15 määräaikaistarkastusta, joista viisi tekee lääkäri yhdessä terveydenhoitajan kanssa. Terveydenhoitaja tekee kotikäynnin ennen ja jälkeen synnytyksen. Erityisen tuen tarpeen arvioimiseksi ja toteuttamiseksi järjestetään tarvittaessa lisäkäyntejä ja kotikäyntejä. Käyntejä voidaan tehdä myös yhdessä perhetyön kanssa.

Äitiysneuvolan tehtävänä on edistää raskaana olevan naisen, sikiön ja vastasyntyneen lapsen ja koko lasta odottavan perheen terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on raskaudenaikaisten häiriöiden ehkäisy, häiriöiden varhainen toteaminen ja sujuva hoitoon ohjaaminen.

Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnassa huomioidaan perheen kokonaisvaltainen hyvinvointi ja mahdolliset haasteet. Neuvolassa on käytössä Lapset puheeksi -toimintamalli, jota suositetaan käytettäväksi tilanteissa, joissa lapsella tai perheellä ilmenee haasteita tai kun perhe muuttaa uutena paikkakunnalle. Tällä menetelmällä voidaan laaja-alaisemmin tarkastella lapsen ja perheen sen hetkistä elämäntilannetta.

Alle kouluikäisten lasten terveystarkastuksista kolme on laajaa terveystarkastusta, jossa arvioidaan lapsen kehityksen, terveydentilan ja hyvinvoinnin lisäksi koko perheen hyvinvointia ja vanhempien tuen tarpeita. Tarkastukseen kutsutaan aina molemmat vanhemmat. Lastenneuvolatoiminnassa on aloitettu Ekavauvakerho-toiminta, joka on tarkoitettu ensimmäisen lapsen saaneille perheille lapsen ensimmäisenä ikävuotena. Kerho koostuu kerran kuukaudessa, yhteensä 10 kertaa vuodessa. Kerho toteutetaan moniammatillisesti yhdessä srk:n, Mll:n, perheasiainneuvottelukeskukseen ja Oulaisten kaupungin neuvolan ja perhetyön toimesta. Toiminta korvaa aikaisemmin olleen perhevalmennuksen ja veturileiri-toiminnan.

4.2 VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla, koska varhaisten vuosien merkitys lapsen koko oppimisen ja elämänpolun kannalta on suuri. Varhaiskasvatus kattaa ikävuodet 0–6 eli lapsen elämän ensi vuodet vauvaiästä peruskoulun aloittamiseen asti.

Varhaiskasvatuksella on monia tehtäviä. Varhaiskasvatus esimerkiksi tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ehkäisee syrjäytymistä, tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Varhaiskasvatussuunnitelmakokonaisuus muodostuu kolmesta tasosta: valtakunnallisesta varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmista. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tukevat ja ohjaavat varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä. Lisäksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteet edistävät laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista koko maassa. Varhaiskasvatuksen järjestäjät laativat paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat valtakunnallisten varhaiskasvatuksen perusteiden pohjalta. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan siten, että ne määrittelevät, ohjaavat ja tukevat varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat ovat velvoittavia ja niitä tulee arvioida ja kehittää. Jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu, jota tarkennetaan säännöllisesti lapsen tarpeiden mukaan. Se tehdään yhdessä huoltajien ja lapsen kanssa.

Varhaiskasvatusta voidaan järjestää päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai avoimena varhaiskasvatustoimintana kuten esimerkiksi kerho- ja leikkitoimintana. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta. Huoltajat päättävät lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen.

Kehityksen ja oppimisen tuki kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille ja se on osa laadukasta varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuksessa tunnustetaan lapsen tuen tarve ja järjestetään tarkoituksenmukaista tukea tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä. Lapsen kannalta tuen jatkumon muodostuminen on tärkeää.

Opetushallitus laatii ja päättää valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden pohjalta laaditaan paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Jokaiselle lapselle laaditaan oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu.

Oulaisissa toimii kaksi kunnallista päiväkotia ja yksi ostopalvelupäiväkoti. Lisäksi Oulaisissa työskentelee kunnallisia perhepäivähoitajia. Lapsille on järjestetty pääsääntöisesti varhaiskasvatuspaikka vanhempien toivomasta varhaiskasvatuspaikasta. Oulaisissa lapsen varhaiskasvatusoikeutta ei ole rajattu vaan jokaisella varhaiskasvatusikäisellä lapsella on subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus. Varhaiskasvatuksen palveluseteli otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana.

Oulaisten varhaiskasvatuksessa käytetään Lapset puheeksi -menetelmää, joka tehdään 1½, kolme- ja viisivuotiaiden lasten huoltajien kanssa. Keskustelu on vapaaehtoinen ja vanhemmat voivat kieltäytyä siitä. Menetelmää käytetään myös muun ikäisten lasten huoltajien sitä pyytäessä. Menetelmän keskustelut perustuvat lapsen kehitysympäristöjen väliseen yhteistyöhön, joissa on tarkoitus lapsen näkeminen ja kuuleminen hänen kehitysympäristöissään. Jos Lapset puheeksi -keskustelussa nousee esille haavoittuvuutta, niin perhe ohjataan palveluohjauksen piiriin. Neuvonpito keskustelussa tehdään kartoitus lapsen arjesta kotona ja päivähoidossa ja tavoit-

teena on löytää ne asiat, jotka tukevat lapsen tavallista arkea. Keskustelun päätteeksi tehdään toimintasuunnitelma vahvistamaan lapsen toimivaa arkea.

Esiopetusikäiset lapset osallistuvat kunnan järjestämään maksuttomaan esiopetukseen. Esiopetukseen osallistuminen on perusopetuslain mukaan velvoittavaa. Varhaiskasvatuksessa esiopetusta järjestetään Metsolan ja Laukkalinnan päiväkodeissa.

vuosi	varhaiskasvatusikäiset lapset	varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.
2012	692	347
2013	685	316
2014	678	326
2015	622	286
2016	543	297
2017	578	285
2018	569	302

4.3 ESI- JA PERUSOPETUS

Perusopetuslain 26a §:n mukaan lapsen on osallistuttava ennen oppivelvollisuuden alkua vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetus toteutetaan esiopetussuunnitelman perusteiden ja sen mukaan laaditun seudullisen esiopetussuunnitelman pohjalta. Perusopetuksessa on opetussuunnitelmauudistus menossa. Lukiokoulutuksessa sähköisten ylioppilaskokeiden käyttö laajenee.

Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelmien taustalla on oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013), jonka myötä Opetushallitus on tehnyt muutoksia esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin oppilashuoltoa koskevan luvun osalta. Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrättiin myös koulu-/yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman tekemisestä, jotka on kunnissa tehty peruskoulujen yhteisenä.

Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelmissa kuvataan oppilashuollon kokonaistarve ja oppilashuoltopalvelut. Suunnitelmassa kuvataan myös yhteisöllisen oppilashuollon ja yksilökohtaisen oppilashuollon käytänteet.

4.4 OPPILASHUOLTO

Oulaisten kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaat sekä toisen asteen opiskelijat ovat oikeutettuja oppilashuollon tukeen, sekä yhteisölliseen oppilashuoltoon että yksilökohtaisen oppilashuollon palveluihin.

Oppilashuollon paikalliset asiat on kuvattu oppilashuollon ohjauskirjassa. Tämän lisäksi kouluilla tulee olla koulukohtaiset oppilashuollon suunnitelmat.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen asiat kuvataan Oulaisten kaupungin paikallisissa opetussuunnitelmissa.

4.4.1 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki oppilashuoltoa määrittämässä

Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy läheisesti koulun kasvatukseen ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilailta on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen

oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioitava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

4.4.2 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa. Kouluyhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Koulussa oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla. Oppilashuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräjassa.

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään kouluyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää oppilashuollon suunnitelmallista arviointia.

Oppilashuolto on kaikkien tehtävä koulu yhteisössä ja kaikki sitoutuvat sen tavoitteisiin. Sitoutuminen ja käytäntöjen noudattaminen edellyttävät asiaan perehtymistä.

4.4.3 Oppilashuoltopalvelujen saata vuus ja niistä tiedottaminen

Oppilashuollon palvelujen tulee olla helposti oppilaiden ja huoltajien saatavilla, ja ne tulee järjestää lain edellyttämässä määräjassa. Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta, ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan palveluja. Erityisesti esikoulussa ja alkuopetusluokilla, koulunkäynnin alkaessa, lapsia ja vanhempia tiedotetaan oppilashuollosta ja käytännöistä, koska asiat ovat silloin monille perheille uusia.

4.4.4 Oulaisten oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet

- edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- siirtää painopistettä yksilökohtaisesta työstä yhteisölliseen työhön
- turvata varhainen tuki sitä tarvitseville. Riittävän tuen kautta ehkäistään ongelmien syvenemistä ja lastensuojelun tarvetta
- vahvistaa oppilashuoltoa toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä
- suunnitelmallisuuden, toteuttamisen ja arvioinnin kautta
- tuoda oppilashuoltoa näkyväksi oppilaille ja huoltajille ja turvata oppilashuollon palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu

Oppilashuolto toimii osana Oulaisten lasten ja nuorten hyvinvointia tukevien palvelujen kokonaisuutta. Oppilashuollon ohjausryhmä toimii linkkinä sosiaali-, terveys- ja nuoriso-

toimen sekä koulujen välillä. Se mahdollistaa ja luo rakenteita tiiviimmälle yhteistyölle lasten ja perheiden palveluissa, sekä mahdollistaa paremmin yhteyden oppilashuollosta taloussuunnitelmista ja päätöksenteosta vastaaviin tahoihin.

4.4.5 Käytettävissä olevat opiskelija-huoltopalvelut

Oulaisten perusopetuksen koulujen oppilashuollossa työskentelee kaksi terveydenhoitajaa, kuraattori ja vastaava kuraattori. Koulupsykologin toimessa ei ole tällä hetkellä (syksy 2019) omaa työntekijää. Koulupsykologiapalvelut järjestetään perheneuvolan kautta. Koululääkäri- sekä hammashoidon palveluita ovat saatavilla. Perheneuvolan sekä mielenterveysyksikön psykiatrisen sairaanhoitajan/terapeutin palveluita on oppilaiden käytettävissä.

Toisen asteen opiskelijoiden käytettävissä ovat terveydenhoitajien ja kuraattorien palvelut. Psykiatrisen hoitotyön palveluita järjestetään mielenterveysyksikön ja terveyskeskuksen kautta.

4.4.6 Oppimisen tuki

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tämä tarkoittaa, että esiopetuksessa lapsella on oikeus saada varhaista ja ennaltaehkäisevää kasvun ja oppimisen sekä perusopetuksessa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Tuen on oltava laadultaan ja määrältään lapsen kehitystason sekä yksilöllisten tarpeiden mukaista. Tuki on määritelty asteittain muuttuvaksi, mitä kuvataan yleisen, tehostetun ja erityisen tuen kolmiportaisella mallilla. Opetuksen järjestäjän tulee huomioida laadukkaasti opetuksen järjestäminen kaikissa koulu- ja opetusyksiköissään. Opetuksen järjestäjän ja koulujen johdon tulee resurssien käytön suunnittelussa huomioida riittävän

oppimisen tuen ja tukipalveluiden mahdollistaminen.

Lukion opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä opinto-ohjausta. Ammattiopinnoissa opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osamistavoitteiden saavuttamisen sekä tukee opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi. Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta.

4.4.7 Avustajapalvelut

Yläkoululla on kolme koulunkäyntiavustajaa. Alakoululla pääosa avustajista on henkilökohtaisia koulunkäyntiavustajia, lisäksi kouluilla on vähäisesti yleisavustajia käytössä.

4.5 KOULUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhuolto on tarkoitettu peruskoululaisille ja heidän perheilleen. Se on maksutonta perusterveydenhuollon ennalta ehkäisevää palvelua, jota on saatavilla pääsääntöisesti koulupäivien aikana koululta tai sen välittömästä läheisyydestä. Kouluterveydenhuollossa on käytössä laajoissa terveystarkastuksissa THL:n laatimat terveystarkastuslomakkeet oppilaalle, vanhemmalle sekä opettajille, kouluterveydenhuollossa annetaan rokotusohjelman mukaisia rokotuksia ja nuorille tehdään ennakkokutsuntatarkastukset.

Oulaisissa on kuusi alakoulua, joista 5 on sivukylillä. Terveystarkastaja käy sivukylän kouluilla 1-2 kertaa/kk. Terveystarkastajaan voi olla kuitenkin yhteydessä myös muina aikoina arkipäivisin. Pääpaikka sijaitsee Juho Oksan koululla, jossa on sekä alakoulun ja yläkoulun terveystarkastajan tilat. Alakoulun

ja yläkoulun terveystarkastajat osallistuvat murrosikä- ja seksuaalikasvatusopetukseen koulujen kanssa yhdessä sopimillaan tavoilla. Terveystarkastajat ovat tärkeä osa oppilas- ja nuorisohuollon toimintaa.

4.6 KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Koulutoimi järjestää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa Jauhinkankaan ja Juho Oksan kouluilla aamu- ja iltapäiväkerhon nimellä.

5 VAPAA-AIKA

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä. Kunnan nuorisopalveluiden tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Nuorisopalvelut tukevat nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisopalvelut tukevat nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa sekä edistävät nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista parantamalla nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan yhteisvastuullisesti, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön huomioon ottaen. Toiminta perustuu moniammatilliseen yhteistyöhön paikallisten viranomaisten sekä yhteistyöhön nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa.

5.1 LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä.

Kunnan nuorisopalveluiden tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Nuorisopalvelut tukevat nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisopalvelut tukevat nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa sekä edistävät nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista parantamalla nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan yhteisvastuullisesti, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön huomioon ottaen. Toiminta perustuu moniammatilliseen yhteistyöhön paikallisten viranomaisten sekä yhteistyöhön nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa.

Liikunta- ja nuorisopalveluista vastaa Oulaisissa liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja. Nuorten kanssa työskentelee kaksi nuorisohjaajaa, Jelpiverkon koordinaattori (50%), yksilövalmentaja sekä etsivä nuorisotyöntekijä. Lisäksi alueellisena työntekijänä toimii työhönvalmentaja.

Nuorille on Nuoppis-nuortentilat, jossa on valvottua vapaa-ajan toimintaa lähes jokaisena päivänä. Tilassa kohdataan nuoria avointenovien toiminnan, nuorten kahvila-toiminnan, pienryhmätoiminnan sekä yksilöohjauksen kautta. Lisäksi nuorisopalvelut tuottavat leiri- ja retkitoimintaa, ennaltaehkäisevää päihdetyötä, koulunuorisotyötä, nuorisovaltuustotoiminnan tukemista, kansainvälistä nuorisotyötä, kerhotoimintaa sekä Jelpiverkko-nuorten seinätöntä työpa-jatoimintaa.

Liikuntapalveluissa työskentelee 4 liikunnanohjaajaa, joista 3 työskentelee uimahallilla ja 1 liikuntapalveluiden tiloissa. Lisäksi uimahallilla toimii vastaava uinninohjaaja. Liikuntapalveluiden tehtävänä on terveyttä ja hyvinvointia edistävien liikuntapalveluiden järjestäminen, kunnallisen hyvinvointikertomuksen tekeminen, kansalaistoiminnan tukeminen, soveltavan liikunnan kehittäminen, kuntalaisten osallistaminen ja kuuleminen.

Liikunnanohjaajat tuottavat ennaltaehkäiseviä liikuntaneuvontapalveluja.

Uimahalli Lähde tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden hyvinvoinnin lisäämiseen. Muita toimintaympäristöjä ovat sisäliikuntasalit, ulkokentät, monitoimihalli, kuntoradat, urheilukenttä, pesäpallokenttä, liikennepuisto, skeittipuisto ja frisbeegolfadat.

Liikuntapalvelut tekevät moniammatillista yhteistyötä eri hallintokuntien ja järjestöjen kanssa.

Oulaisissa toimii lukuisia järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka järjestävät lapsille ja nuorille toimintaa vapaaehtoisvoimin. Oulaisissa urheilutoiminnassa on kaksi yleisseuraa, Oulaisten Huima ja Oulaisten Taru ry. Seurojen lajivalikoima on monipuolinen.

5.2 KIRJASTO JA KULTTUURIPALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut kuuluvat kunnan peruspalveluihin. Molempien sektoreiden tavoitteena on edistää kaikkien ikäryhmien kokonaisvaltaista hyvinvointia ja taata kuntalaisille yhdenvertainen mahdollisuus laadukkaisiin ja monipuolisiin kirjasto- ja kulttuuripalveluihin. Lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatukseen, koulujen ja nuorisopalvelujen kanssa (mm. kulttuurikasvatussuunnitelma). Oulaisten kirjastolla ja kouluilla on yhteistyösuunnitelma osana opetussuunnitelmaa (2016), jolloin kirjasto antaa kaupungin koulujen opetussuunnitelmien mukaista

kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä edistää lukuharrastusta esikoulusta lukioon. Tiekkö-kirjastoilla on yhteinen sivusto (kirjainta.fi) lasten ja nuorten lukuharrastuksen tukemiseksi.

Oulaisten kaupunginkirjasto takaa lapsiperheille laadukkaiden kulttuurisisältöjen saatavuuden ja panostaa lasten ja nuorten kirjastotyöhön. Kirjastolla on lasten ja nuorten kirjastotyöstä vastaava kirjastonhoitaja ja lisäksi kolmen muun työntekijän toimenkuviin kuuluu tiedonhaun opetusta ja kirjavinkkausta sekä tapahtumien järjestämistä lapsille ja nuorille. Monipuolinen kirjasto-opetus on sidottu Oulaisten ala- ja yläkoulujen sekä lukion opetussuunnitelmiin. Kirjallisuuden harrastus kehittää lapsissa ja nuorissa suvaitsevaisuutta, myötäelämisen taitoa ja ilmaisukykyä. Oulaisten kirjaston Pelihuone on suosittu lasten ja nuorten yhdessä pelaamisen paikka. Kirjasto estää lasten teknistä ja henkistä syrjäytymistä. Kirjasto on lapsille ja nuorille turvallinen itsenäistymisen paikka.

Kulttuuripalvelut järjestävät vuosittain lasten ja nuorten kulttuuriviikon maaliskuuhuhtikuun vaihteessa, jolloin järjestetään monipuolista ohjelmaa. Tämän viikon lisäksi kulttuuripalvelut järjestävät yksin tai yhteistyössä muiden tahojen (eri hallintokunnat, seurakunta, järjestöt jne.) mm. lapsille ja nuorille suunnattuja teatteriretkiä ja -esityksiä, konsertteja ja muuta kulttuuritoimintaa. Lapsille ja nuorille suunnatusta kulttuuriperintötyöstä vastaa Wanha Woima yhdessä kulttuuripalvelujen kanssa.

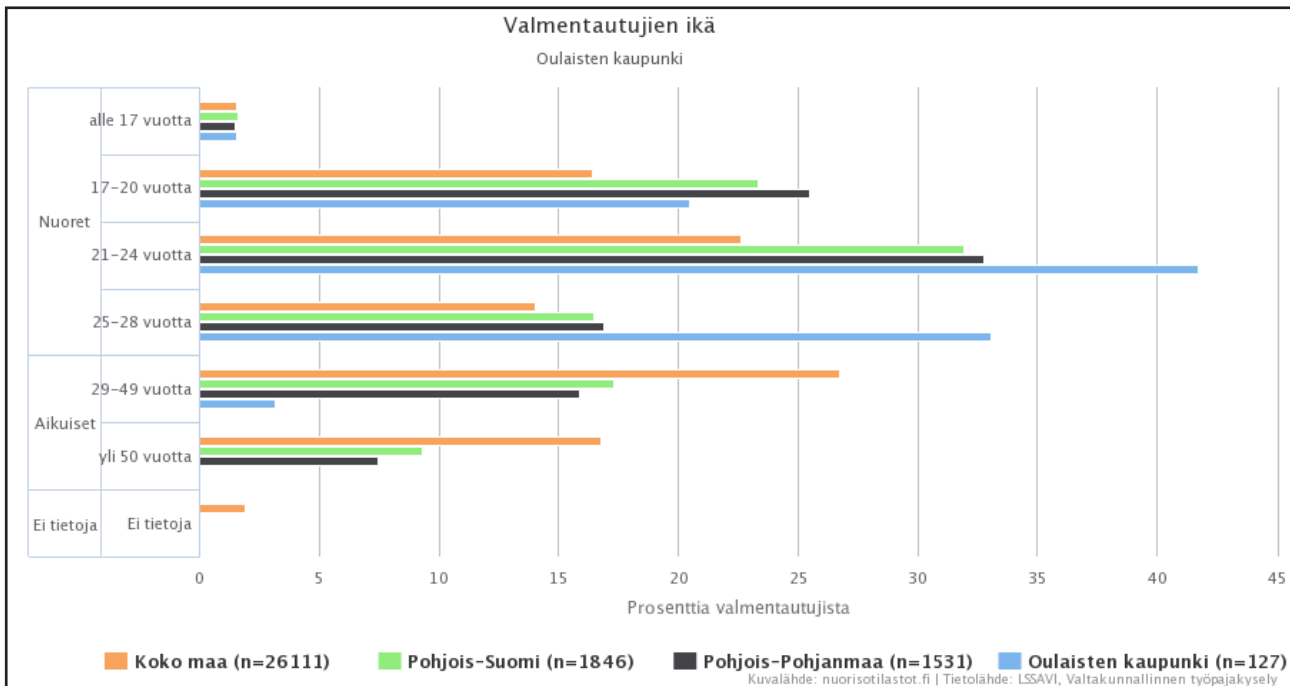
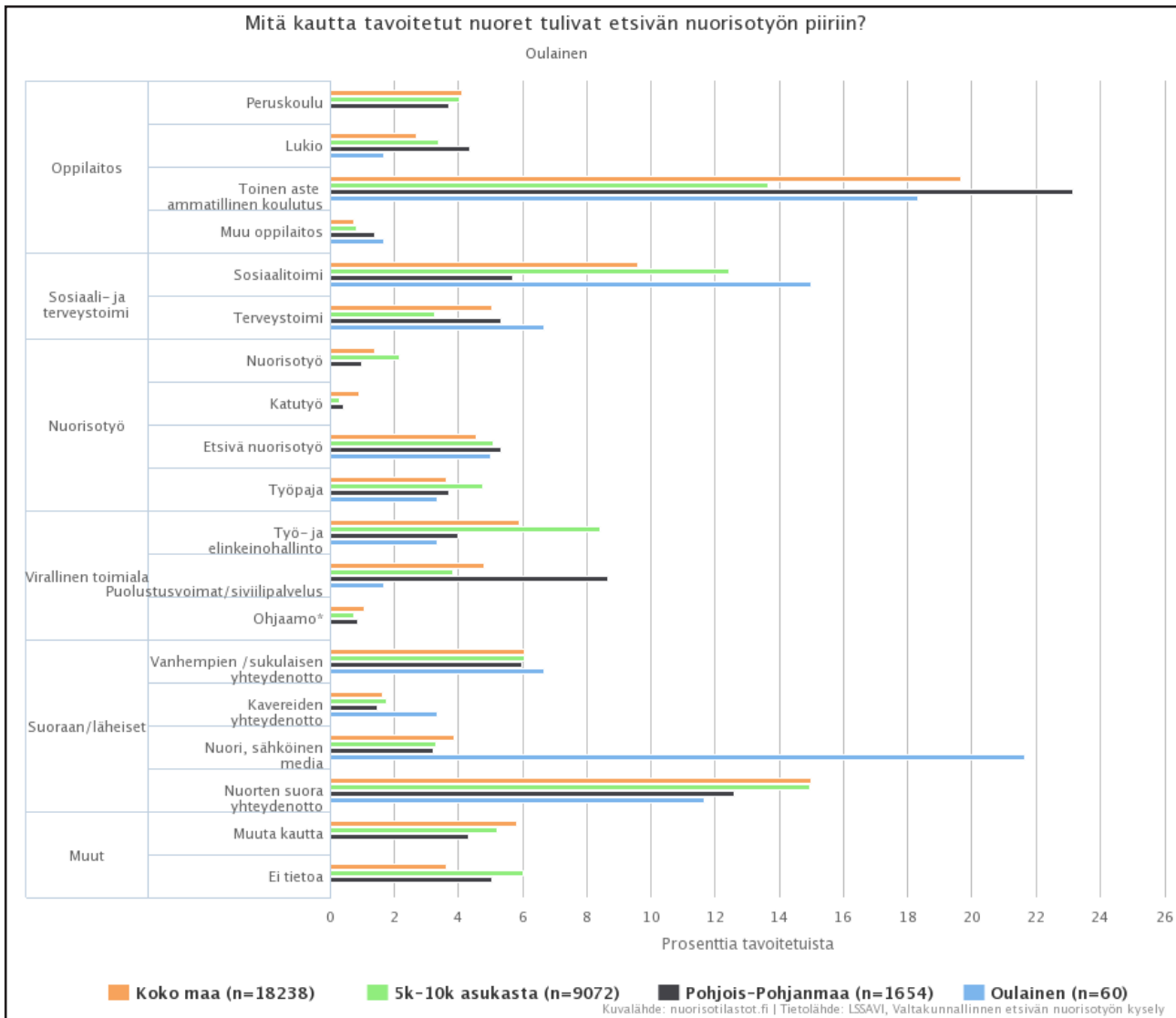
Jokihelmen opisto tarjoaa lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa erilaisten harrastuspiirien ja taiteen perusopetuksen (musiikki, kuvataide ja tanssi) välityksellä. Oulaistelaisilla lapsilla ja nuorilla on myös mahdollisuus hakeutua Jokilaaksojen musiikkiopiston oppilaaksi.

5.3 JELPPIVERKKO, NUORTEN AKTIVOINTIPALVELU

Hallinnollisesti Jelppiverkon toiminta sijoittuu kunnallisten nuorisotoimien alaisuuteen. Oulaisten kaupunki toimii Jelppiverkon hallinnoijana sekä toiminnan koordinoijana. Oulaisten kaupungin työntekijöitä ovat etsivä nuorisotyöntekijä ja yksilövalmentaja sekä alueellinen koordinaattori. Jelppiverkon toiminta on alueellisesti tunnettua ja vakiintunutta toimintaa.

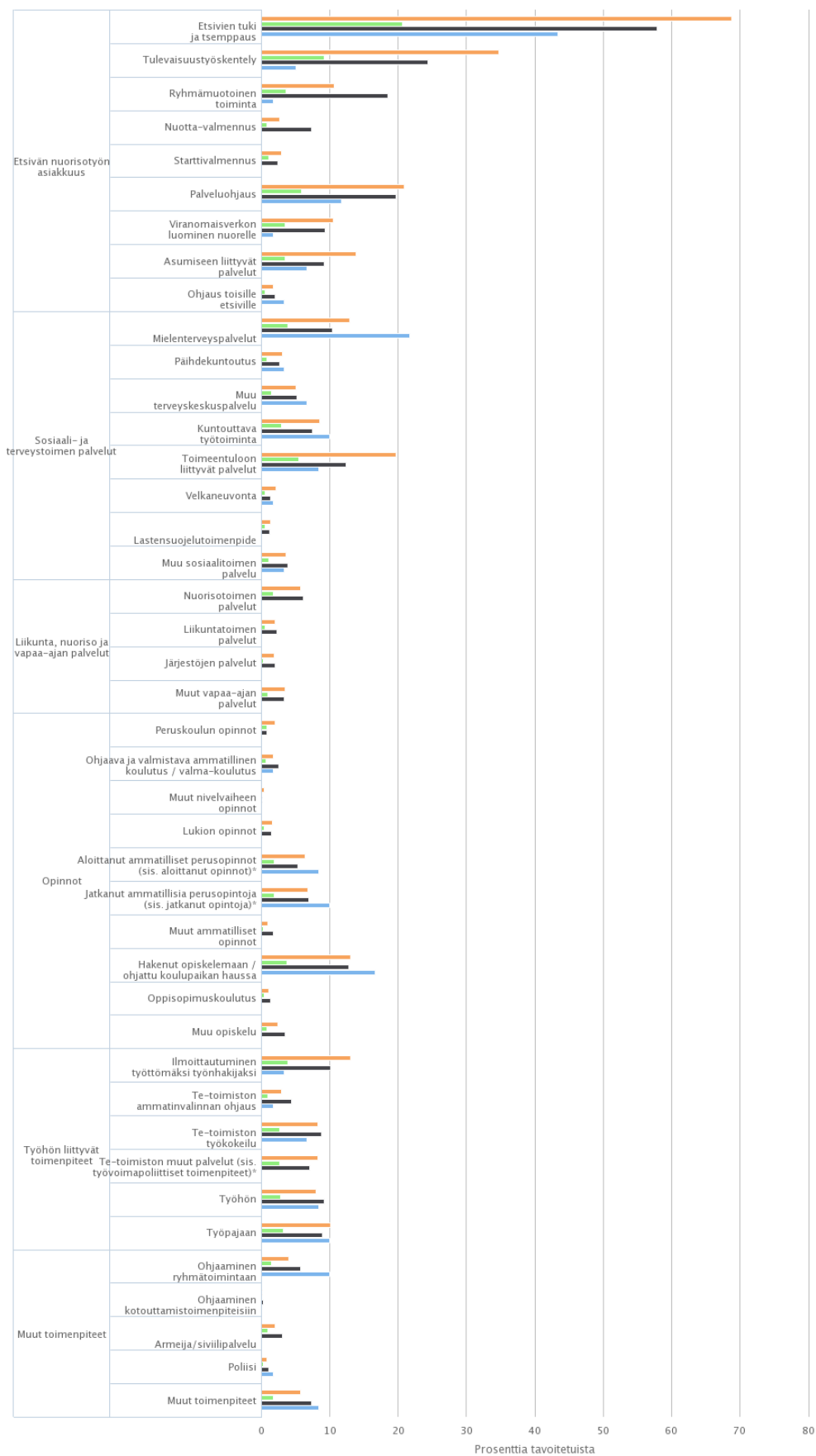
Jelppiverkon työskentely on aina nuorilähtöistä. Nuori on oman elämänsä aktiivinen toimija ja tekee päätökset elämäänsä liittyen. Jelppiverkko tarjoaa nuorelle etsivän nuorisotyötä, yksilövalmennusta sekä työhönvalmennusta. Erilaiset ryhmätoiminnot tukevat elämänhallintaa ja ovat kiinteä osa toimintaa. Jelppiverkon palvelut ovat maksuttomia ja nuorelle vapaaehtoisia.

Etsivä nuorisotyöntekijä ja yksilövalmentaja toimivat tiiviinä työparina. Etsivän nuorisotyön tavoite on muodostaa kontakti nuoreen, joka on palveluiden ulkopuolella. Etsivä ohjaa nuoren tarkoituksenmukaiseen palveluun. Luottamuksen saavuttaminen on keskeistä nuoren ja etsivän välillä. Yksilövalmentajan tavoite on rakentaa jatkopolkuja nuorelle, joka vielä miettii kouluttautumista tai uutta harrastusta. Yksilövalmentajan työhön sisältyy matalan kynnyksen ryhmätoiminnot kuten starttivalmennus, joka tähtää elämänhallinnalliseen ja sosiaaliseen vahvistumiseen sekä kahvilatoiminnan, joka tarjoaa nuorille vertaistukea kahvikupin ja seurustelun äärellä. Nuoren tukeminen sekä yritys yhteistyö kuuluvat työntekijöiden työhön. Nuoret tutustuvat työelämään oikeissa työpaikoissa kuten yrityksissä sekä kuntien toimipisteissä seinättömän työpajan ideologian mukaan.

Mihin erilaisiin palveluihin / toimenpiteisiin nuoria on ohjattu?

Oulainen

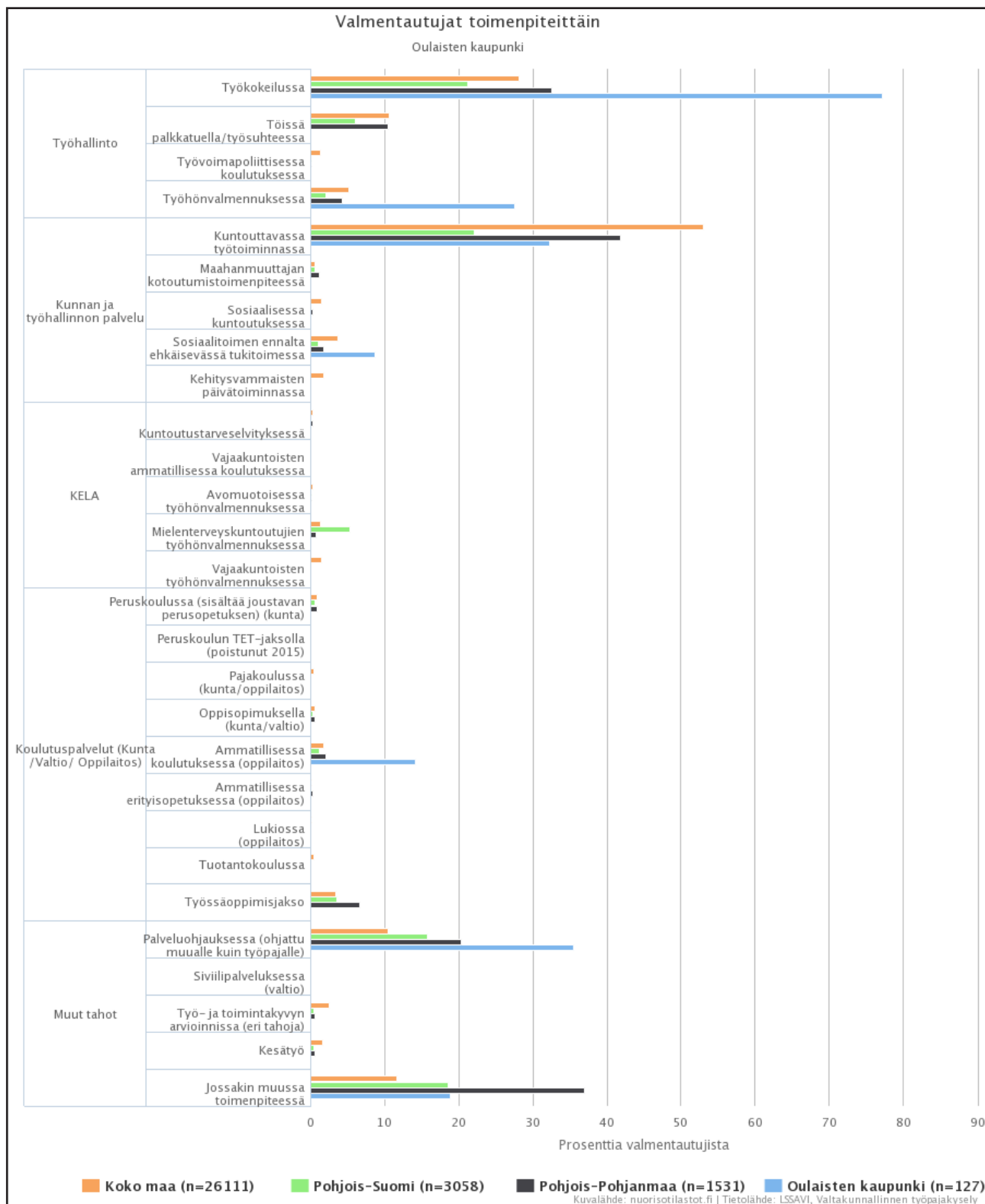
Koko maa (n=18238)

5k-10k asukasta (n=32228)

Pohjois-Pohjanmaa (n=1654)

Oulainen (n=60)

Kuvallähde: nuorisotilastot.fi | Tietolähde: LSSAVI, Valtakunnallinen etsivän nuorisotyön kysely

5.4 SEURAKUNTA JA YHDISTYKSET

Seurakunnan lapsi- ja nuorisotyö järjestää Oulaisissa alle kouluikäisille päiväkerhoja, perhekerhotoimintaa, perhekirkkoja, pyhäkouluja, kesällä leikkikenttätoimintaa ja erilaisia juhlia. Kouluikäisille järjestetään erilaisia kerhoja, teematapahtumia, leirejä ja retkiä. Nuorille järjestetään kokoavaa toimintaa seurakunnan nuortentiloissa kahdesti viikossa. Nuorille on tarjolla omia retkiä, leirejä ja isoskoulutusta.

Oulaisissa toimii lukuisia järjestöjä, jotka järjestävät lapsille ja nuorille toimintaa vapaaehtoisvoimin niin liikunta- kuin kulttuuriharrastustenkin parissa. Toimintaa on myös hyvin lapsiperheille mm. Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimesta. Linkki Oulaisissa toimivien järjestöjen yhteystietoihin löytyy Oulaisten kaupungin kotisivuilta.

6 MUUT LASTEN, NUORTEN JA LAPSI-PERHEIDEN TUKIPALVELUT

6.1 PERHENEUVOLA

Perheneuvolan tehtävänä on tukea ja edistää lasten ja nuorten myönteistä kehitystä järjestämällä ohjausta, neuvontaa ja muuta asiantuntija-apua ihmissuhteisiin, perhe-elämään ja lasten kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä sekä tarpeenmukaista tutkimusta ja hoitoa. Tavoitteena on tarjota lapsen, nuoren ja perheen tarvitsema tuki joustavasti ja oikea-aikaisesti. Perheneuvolan monialaisessa tiimissä työskentelee sosiaalityöntekijä, psykiatrisia sairaanhoitajia sekä lisäksi käytettävissä on psykologin ja lasten ja nuorten psykiatrian palvelut. Työskentely sisältää yksilö-, pari- ja perhetapaamisia. Lasten ja nuorten auttamiseen kuuluu aina työskentely myös vanhempien kanssa. Perheneuvola toimii osana Oulaisten kaupungin perhekeskus-

toimintaa, jossa käytössä on lapset puheeksi toimintamalli sekä neuvonpitokäytäntö verkostotyössä.

6.2 PUHETERAPIA

Puheterapiaan ohjaututaan yleensä lähetteellä (neuvola, lääkäri, perheneuvola ym.). Vanhemmat voivat myös ottaa itse yhteyttä puheterapeuttiin soittamalla, mikäli kokevat tarvetta konsultaatioon. Puheterapia-asiakkaat ovat pääosin neuvolaikäisiä lapsia. Resurssien sallimissa rajoissa kuntoutetaan myös aikuisia (vuodeosasto, polikliiniset asiakkaat esim. äänihäiriöiset, afaatikot). Puheterapeutti tutkii ja ohjaa tarvittaessa jatkotutkimuksiin asiakkaita. Lähiympäristön aikuisten ohjaus (koti ja päivähoito/koulu) kommunikaatioasioissa on myös tärkeä osa työnkuvaa, sillä aina ei tarvita puheterapiajaksoja. Puheterapeutti kuntouttaa 10–15 kerran jaksoin kerrallaan, jonka jälkeen tauko ja tarvittaessa uuden jakson suunnittelu. Tutkimusten jälkeen voidaan päätyä myös kontrollikäynteihin esim. puolen vuoden/vuoden päähän, joilla arvioidaan asiakkaan edistymistä/puheterapiajakson tarvetta.

Asiakaskunta on suurimmaksi osaksi 3–7 v. eriasteisia puheen- tai kielen kehityksellisistä viivästymistä omaavia lapsia. Myös nuorempia lapsia ohjautuu puheterapeutille ohjaukseen. Esikoululaisten osuus on merkittävä mm. äänneohjauskäynneillä (1–5x vuodessa). Koululaisten osuutta on rajattu resurssien vuoksi ja mm. lukikuntoutus on ohjattu koulun tukitoimin tapahtuvaksi. Puheterapeutti ja erityisopettaja voivat suunnitella lapsen oppimisen tukea yhteistyössä. Puheterapeuttia voidaan kutsua myös koululle konsultaatiopalaveriin. Päivähoito on tärkeä yhteistyökumppani, päivähoitopaikassa arvioidaan joskus lapsen kommunikaatio- ja toimintakykyä paikan päällä, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Puheterapiat järjestyvät ainoastaan terveyskeskuksessa. Puheterapeutti tekee säännöllisesti yhteistyötä päivähoito- ja varhaiseryisopettajan kanssa.

Terveyskeskuksen puheterapeutilla asiaka- saikoja on keskimäärin 13 - 14 viikossa. Tera- piajaksolaisia n.7 säännöllisesti kävijää, loput tutkimus ja ohjauskäynneillä. Osa puhetera- piasta ostetaan ostopalveluna.

arkirutiinien sujumista sekä antamaan oh- jausta lasten hoito- ja kasvatusasioissa. Ko- titalvelu on sosiaalihuoltolain 19§:n mukaista kotiin annettavaa palvelua. Lapsiperheiden kotitalvelu on maksullista palvelua.

6.3 TOIMINTATERAPIA

Toimintaterapiaa suositellaan ja myönnetään pääasiassa esikouluikäisille-12 -vuotiaille lap- sille. Kuluvana vuonna kuntoutustyöryhmä on tehnyt 40 päätöstä yhteensä 257 toimintate- rapiakerrasta. Näistä 22 päätöstä on 2 kahden kerran arviointikäyntejä, loput 18 päätöstä on 5-20 kerran terapiasarjoja.

Lähete toimintaterapiaan tulee pääsääntöi- sesti perheneuvolasta, neuvolasta tai eri- koissairaanhoidosta. Syitä lähetteeseen ovat esim. ongelmat motorisissa valmiuksissa, vi- suaalisessa hahmottamisessa, visumotorii- kassa, keskittymisessä, tarkkaavaisuudessa, toiminnanohjauksessa, kommunikaatiossa tai vuorovaikutustaidoissa.

Toimintaterapia toteutetaan ostopalveluna, koska terveyskeskuksessa ei ole omaa toi- mintaterapeutteja. Päätös toimintaterapiasta tehdään kuntoutustyöryhmässä aluksi 1-2 ohjauskäynnistä ja siitä saadun palautteen perusteella kuntoutustyöryhmä tekee tarvit- taessa päätöksen jatkosta esim. terapiasarja 5-15 krt max. 2 sarjaa.

6.4 LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU

Lapsiperheiden kotitalvelu on harkinnanva- raista perheille tarjottavaa tilapäistä ja ly- hytkestoista apua arjessa selviytymiseen. Palvelulla tuetaan ja autetaan perhettä tavan- omaisen arkielämän toiminnan sujumisessa. Perusteena palvelun järjestämiselle on van- hemman uupumus, sairaus, raskaus tai muu perhe-elämän yllättävä kriisitilanne. Kotipal- velun avulla pyritään vahvistamaan perheen

6.5 PSYKIATRISET PALVELUT

Lasten psykiatrinen hoito

Lasten (alle 13-vuotiaiden) mielenterveys- ongelmat ilmenevät mm. käyttäytymishäiri- öinä, keskittymisvaikeuksina, ylivilkkautena, ahdistuneisuutena, masentuneisuutena, pel- kotiloina ja vaikeimmillaan psykoottisina oi- reina.

Lastenpsykiatrinen hoito räätälöidään aina lapsen ja perheen hoidon tarpeiden perus- teella ottamalla huomioon myös lähiympä- ristö. Hoito on usein pitkäaikaista ja hoito- prosessin eri vaiheissa käytetään erilaisia hoitomuotoja. Hoidon keskeisenä tavoit- teena on lisätä ympäristön aikuisten kykyä ymmärtää lapsen oireilun taustaa ja auttaa häntä löytämään parempia keinoja ilmaista tunteitaan ja toimia haastavissa tilanteissa.

Päivystyksellisiä lastenpsykiatrisia ongelmia ovat vakava itseen tai toisiin kohdistuva tu- hoava käyttäytyminen tai äkillisesti alkavat harhat.

Oulaisissa alle 13-vuotiaiden hoito on järjes- tetty perheneuvolassa. Perheneuvolan psy- kiatrinen sairaanhoitaja on tavattavissa kai- killa alakouluilla säännöllisesti.

Mielenterveysyksikön vastaanottopalveluis- sa, joissa asiakkaat ovat aikuisia, asiakkaiden alaikäisten lasten hyvinvointi huomioidaan Lapset puheeksi keskustelun kautta. Ongel- miin puututaan yhteistyössä vanhempien ja eri yhteistyötahojen kanssa.

Nuorten psykiatrinen avohoito

Nuorten keskeisiä mielenterveyden häiriöitä ovat ahdistuneisuushäiriöt, erilaiset mäsennustilat, syömishäiriöt ja sosiaaliseen toimintakykyyn liittyvät ongelmat. Hoito koostuu usein eri hoitomuotojen yhdistelmästä, esimerkiksi psykoterapiasta, perhetyöstä, ryhmätoiminnasta ja lääkehoidosta. Myös yhteistyö koulun, oppilaitoksen tai sosiaalitoimen kanssa on mahdollinen. Päivystyksellisiä nuorisopsykiatrisia ongelmia ovat vakava itseen tai toisiin kohdistuva tuhoava käyttäytyminen tai äkillisesti alkavat harhat.

Yleisesti nuorisopsykiatrinen avohoito sisältää tutkimus- ja arviyksiköt, hoitopoliklinikat, sekä päiväosastot/intensiiviosastot joissa nuori ei ole ympärivuorokautisesti. Avohoito perustuu aina nuoren vapaaehtoisuuteen ja omaan motivaatioon. Perinteisimmillään avohoito on sitä että nuori käy tapaamassa ”omaa työntekijäänsä” nuorisopoliklinikalla.

Oulaisissa 13–17-vuotiaiden nuorten hoito on järjestetty perheneuvolassa, jossa työskentelee psykiatrinen sairaanhoitaja, psykologi, sosiaalityöntekijä. Nuorten hoitoon osallistuvat myös Jelpiverkko sekä lastensuojelu. Depressiohoitaja voi tehdä kartoitusta lääkärin vastaanotolla akuuttitilanteessa. Aikuisten asiakkaiden alaikäisten lasten tilannetta kartoitetaan Lapset puheeksi -mallin avulla.

6.6 PÄIHDEHOITO

Päihteet ovat aineita, joita nautitaan mielihyvän tai huumaavan vaikutuksen vuoksi. Päihteitä voidaan myös käyttää pahan olon tai ahdistuksen turruttamiseen. Alkoholi ja tupakka ovat nuorten eniten käyttämiä päihteitä, ja niistä aiheutuu lähes kaikki nuorten päihteiden käyttöön liittyvät ongelmat. Riippuvuus voi kohdistua melkein mihin tahansa aineeseen, asiaan tai toimintaan, jonka avulla haetaan nopeaa tyydytystä tai mielihyvää.

Riippuvuus rajoittaa ja kapeuttaa elämää, ihminen jää koukkuun ja tarvitsee aina vain enemmän sitä, mistä on riippuvainen.

Usein ensimmäinen päihdekokeilu liittyy tupakkaan, tupakkakokeilut aloitetaan tyypillisesti 13–15-vuotiaana. Tupakkatuotteisiin kuuluvat savukkeet, nuuska, sikari ja piippu-tupakka.

Päihdeongelmilla on suora yhteys nuorten mielenterveyteen. Mitä aikaisemmin nuori aloittaa päihteiden käytön ja mitä runsaampaa se on, sitä todennäköisemmin nuori oireilee myös muulla tavoin psyykkisesti ja kärsii jostain muusta samanaikaisesta mielenterveyden häiriöstä.

Päihdekokeilut ovat nuorilla tavallisia. Alkoholi on suomalaisnuorten yleisimmin käytämä päihde (tupakan rinnalla). Päihdehäiriö alkaa yleensä kehittyä 14–15-vuotiaana. Päihdehäiriöstä on kysymys, kun päihteet alkavat hallita elämää.

Arvioiden mukaan noin viisi prosenttia nuorista kärsii diagnoositasoisesta päihdehäiriöstä, tavallisimmin alkoholin käyttöön liittyen. Eriasteisia päihdeongelmia on huomattavasti tätä useammalla.

Terveyskeskuksen mielenterveyspalveluiden vastaanottopalveluissa aikuisten asiakkaiden alaikäisten lasten hyvinvointia kartoitetaan Lapset puheeksi keskustelun avulla.

7 LAPSIPERHEIDEN SOSIAALITYÖ JA LASTENSUOJELU

Vastuu lapsen hyvinvoinnista on ensisijaisesti lapsen vanhemmilla ja huoltajilla. Heidän velvollisuutenaan on vastata lapsen kasvatuksesta ja huolenpidosta. Heillä on oikeus myös yksin määrätä siitä, miten lapsen kasvatusta ja huolenpitoa järjestetään. Lastensuojelulaissa 2§:ssä korostetaan, että yhteiskunnan on pyrittävä tukemaan vanhempia tässä

tehtävässä ja tarjottava perheelle tarpeellista apua riittävän varhain. Lapsi ja perhe on myös tarvittaessa ohjattava lastensuojelun piiriin.

Sosiaalihuoltolain 10§:n mukaan kaikilla kunnan viranomaisilla on velvollisuus pyrkiä tukemaan vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Kasvatuksen tukemisella tarkoitetaan laajasti ottaen kaikkia sellaisia eri viranomaisten yhteistyöhön perustuvia toimia, joilla pyritään kehittämään lapsiperheiden ja heidän välittömän arkiympäristönsä mahdollisuuksia edistää lasten suotuisaa kasvua ja kehitystä.

Oulaisissa on käytössä lapsi- ja perhepalveluiden palveluohjaus. Palveluohjauksen avulla rakennetaan lapselle, nuorelle ja perheelle oikea-aikainen ja riittävä tuki. Tarkoitus on koota arkea tukeva verkosto lapsen ja perheen omasta lähipiiristä sekä tarvittavista tukipalveluista. Oulaisissa toimii monialainen palveluohjaustiimi, johon on nimetty edustus neuvolasta, varhaiskasvatuksesta, koulusta, perheneuvolasta sekä lasten ja perheiden palvelun sosiaalityöstä.

7.1 ENNALTAEHKÄISEVÄ LASTENSUOJELU

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla kaikissa peruspalveluissa ehkäistään varsinaisen lastensuojelun tarvetta. Ehkäisevällä lastensuojelulla tarjotaan apua ja tukea riittävän varhain, jolloin ongelmien syntymistä tai kasautumista voidaan vähentää. Lasten suojelu lain mukaisesti tarkoittaa lapsen ja hänen perheensä tukemista ja auttamista kunnan peruspalvelujen piirissä.

Oulaisissa ehkäiseviä lapsiperheiden sosiaalipalveluja ovat lapsiperheiden kotipalvelu ja varhaisen tuen perhetyö, johon tilastollisesti lasketaan mukaan myös sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö. Kotipalvelua, perhetyötä

ja tukisuhdetoimintaa sosiaalihuoltolain mukaisena palveluna annetaan palveluohjaajan tai sosiaalityöntekijän tekemän palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Varhaisen tuen oikea-aikaisuutta pyritään varmistamaan myös vauvaperhetyön avulla. Perhetyöntekijä osallistuu äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajan työparina kotikäynnille ja voi tarjota muutaman vauvaperhetyön tapaamisen perheelle.

7.2 LAPSI- JA PERHEKOHTAINEN LASTENSUOJELU

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen sosiaalityö, jota toteutetaan silloin kun lapsi ja perhe ovat lastensuojelullisen tuen tarpeessa. Lastensuojelun palvelutarpeen arviointi ja asiakkuus alkaa lastensuojeluilmoituksesta tai sosiaalihuoltolain mukaisesta yhteydenotosta. Asiakassuunnitelman laatiminen, avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus, huostaanotto ja sijaishuollon järjestäminen sekä jälkihuolto ovat lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua. Lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolaissa korostetaan lapsen osallisuutta, lapsen edun toteutumista sekä perhekeskeistä työtettä. Lasten ja nuorten mielipiteiden kuuleminen ja heidän näkemyksensä hyödyntäminen korostuu lastensuojelutyössä.

Lastensuojeluilmoitusten ja lapsia koskevien sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen määrä vuonna 2018 290 kpl, vuonna 2017 156 kpl ja vuonna 2016 193kpl. Oulaisissa vireille tulleet lastensuojeluasiat (sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot ja lastensuojeluilmoitukset) käsitellään lakisääteisen seitsemän arkipäivän kuluessa sekä palvelutarpeen arviot, jonka yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, valmistuvat lastensuojelulaissa säädetyssä kolmen kuukauden määräajassa.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaana (0-17-vuotiaat) oli vuonna 2018 kaupungissa 3,9 % ko. ikäluokasta. Vastaava luku vuodelta 2016

oli noin 4,5 % ikäluokasta. Pohjois-Pohjanmaan osuus avohuollon 0–17-vuotiaista asiakkaista sekä vuonna 2018 että vuonna 2016 oli 4,2 %. Vuonna 2018 avohuollon asiakkaiden määrä Oulaisissa oli 62 lasta ja vastaava luku vuonna 2016 oli 79 lasta.

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olevien 0–17-vuotiaiden lasten osuus ko. ikäluokasta oli vuonna 2018 0,6 %. Vastaava luku vuonna 2017 oli 0,8 %. Pohjois-Pohjanmaan osuus huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olevista 0–17-vuotiaista oli sekä vuonna 2018 että vuonna 2016 0,9%.

Sosiaalipäivystys vastaa äkilliseen sosiaalityön tarpeeseen virka-ajan ulkopuolella. Sosiaalipäivystys toimii virka-ajan ulkopuolella arkisin klo 16.00–8.00 ja viikonloppuisin ympäri vuorokauden, yhteydenotto tapahtuu hätäkeskuksen kautta. Sosiaalipäivystykseen ohjattavia kriisitilanteita ovat mm. kaiken ikäisten asiakkaiden äkillinen hoidon ja huolenpidon tarpeen arviointi, väkivaltilanteet perheissä, äkillisen lastensuojelun tarpeen selvittäminen, onnettomuudet ja muut vaaratilanteet sekä lasten ja nuorten erityisvaikeudet. Sosiaalipäivystys toimii Jokilaaksojen alueella ja päivystyksen hoitavat vastuuvuorossa olevat eri kuntien sosiaalityöntekijät, työparina sosiaaliohjaajat.

8 VISIO

Hyvin toimivat ja riittävän kattavat peruspalvelut edistävät parhaiten lasten ja nuorten hyvinvointia. Lasten ja nuorten etu tulee huomioida kaikissa hallintokunnissa ja päätöksentekoprosesseissa. Jaksavat ja terveet vanhemmat, jotka kykenevät näkemään lapsen tarpeet, ovat avainhenkilöitä lasten hyvinvoinnin turvaajina. Vanhempien jaksamista, terveyttä ja yhteisvastuullisuutta tukemalla edesautetaan lasten ja nuorten hyvinvointia.

8.1 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Tavoite	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointi ja mittarit
1. Toimivat ihmissuhteet ja osallisuus	<ul style="list-style-type: none"> -Kerhotoiminnan kehittäminen kouluikäisille -kerhonvetäjien kartoittaminen -harrastustoiminnan saatavuus erityisesti vaikeassa asemassa oleville lapsille ja nuorille -nuorisovaltuuston toiminnan vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> -opetus-hallituksen kerho-hankkeen rahoitus -koulu-liikuttajan palkkaaminen (huomioidaan talousarviossa 2021) 	<ul style="list-style-type: none"> -kouluterveyskysely joka toinen vuosi -harrastusmessujen yhteydessä järjestettävä kysely harrastustoiminnoista nuorille kahden vuoden välein -koulukiusaamiskysely vuosittain
2. Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen	-perhekeskus toimintamallin juurruttaminen; koordinaationryhmän kokoaminen ja systemaattinen yhteistyö järjestöjen ja muiden paikallisten ja alueellisten avaintoimijoiden kanssa	Olemassa oleva henkilöstö.	Kysely toimijoille ja asiakkaille.
3. Matalan kynnyksen mielen terveys- ja päihdepalveluiden kehittäminen	-lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihde palveluiden tarkastelu; hoitopolkujen ja ketjujen auki kirjoittaminen; - oppilas- ja opiskelijahuolto, perheneuvola, nuorisopalvelut ym.	<ul style="list-style-type: none"> -koulupsyykkarit -nuorisoohjaajat -jelpiverkon työntekijät -sosiaalityöntekijät -perheneuvolan työntekijät -mielenterveys- ja päihde palveluiden työntekijät 	Toimijoiden itsearviointi.
4. Lasten ja nuorten terveyden ja turvallisuuden kohentaminen	<p>Kouluterveyskyselyn läpikäyminen hallintokunnissa ja ilmiöpohjainen toimenpiteiden miettiminen ja toteutus.</p> <p>Kootaan työpaja jossa kouluterveyskyselystä nousseita ilmiöitä käsitellään.</p> <p>Huomiota kiinnitetään mm. koulukiusaamiseen, mielialaongelmiin, lähisuhdeväkivaltaan, päihteisiin, yksinäisyyteen, kouluruokailuun, seksuaalikasvatukseen, liikumattomuuteen, unen määrään ym.</p> <p>Neuvola- ja kouluterveydenhuollon tarkastuksien toteutuminen asetusten mukaisesti.</p>	Olemassa oleva resurssi.	<p>Kouluterveyskysely</p> <p>Tilastot</p> <p>Hyte</p>
5. Oulun eteläisen alueen sosiaalipäivystyksen järjestäminen Oulaskankaan yhteispäivystyksen yhteyteen	Neuvottelut kuntien ja shp kanssa.	Oulun eteläisen alueen kunnat(17) ja PPSHP.	Toiminta käynnistyy vuoden 2020 aikana
6. Nuorten työpaikat ja työllisyyden edistäminen	<p>Haetaan ESR- hankerahoitusta(3v.) työllisyyskoordinaattorin palkkaamiseksi. Hankehaku päättyy 25.2.2020.</p> <p>Nuorten työllistymistä edistetään mm. palkkatuen, työkokeilujen ja työharjoittelun avulla.</p>	Työllisyyskoordinaattori.	Nuorisotyöttömyys alenee.

9 SEURANTA JA ARVIOINTI

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma kokoaa yhteen Oulaisten kaupungin lasten, nuorten ja lapsiperheiden keskeiset palvelut ja suunnitelmat. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamiseen osallistuvat kaikki kunnan eri hallinnonalat.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Lisäksi suunnitelma on otettava huomioon talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa.

Kunnan ylin johto eli kunnanvaltuusto on vastuussa strategisista päätöksistä, joilla kunnassa edistetään hyvinvointia ja terveyttä. Valitessaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kunnan strategiseksi painoalueeksi ja hyväksyessään tavoitteet kunnan vuotuisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa, valtuusto asettaa eri hallinnonaloille veloitteen ottaa hyvinvointi- ja terveystieteiden kohdat huomioon omissa suunnitelmissaan myös lapsi- ja nuorisoneuvoston.

Kunnanvaltuuston tehtävänä on myös varmistaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisesta ja vastuista sovitaan selkeästi. Tämä varmistaa muun muassa ohjauksen ja resurssit tarpeenmukaisen kohdentamisen toimintaan.

Suunnitelman seuranta ja arviointi on vakiintunut osa kunnan toiminnan ohjauksen kokonaisuutta. Keskeiset seurannan ja arvioinnin kohteet voidaan ryhmitellä seuraavasti:

1. lasten ja nuorten hyvinvoinnin muutokset
2. palvelujärjestelmän toimivuus ja kasvuympäristön tilanne sekä
3. suunnitelman tavoitteiden toteutuminen.

Hyte-työryhmä raportoi vuosittain kaupunginhallitukselle suunnitelman toteutumisesta jotta se voidaan ottaa huomioon seuraavan vuoden valtuuston talousarvio käsittelyssä. Raportoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, miten suunnitelmaan sisältyneet tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet. Lisäksi analysoidaan sitä, mikä on ollut esteenä sille, jos tavoitteet ja toimenpiteet eivät ole toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

Yhteistyö on ihmisten välistä toimintaa, jonka onnistuneeseen toteuttamiseen ei ole yhtä ja ainoaa oikeaa toteutustapaa. Yhteistyö syntyy vain yhteistyötä tekemällä.

